

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

תוכן

- א. הבודק את החבית להיות מפריש עליה תרומה והולך ואחר כך נמצאת חומץ ... כל ג' ימים הראשונים ודאי יין מכאן ואילך ספק.....1
- ב. וכל ריחיה חלא וטעמיה חמרא.....2
- ג. המוכר חבית יין לחברו והחמיצה ... כל ג' ימים הראשונים ברשות מוכר מכאן ואילך ברשות לוקח.....3
- ד. חמרא אכתפא דמאריה שוואר.....4
- ה. עבד רב יוסף עובדא כוותיה דרב בשיכרא.....4
- ו. אחד שכר תמרים ואחד שכר שעורים ואחד שמרי יין מברכין עליהם שהכל נהיה בדברו 5
- ז. שמרים ... רמא תלתא ואתא ארבעה חמרא הוא ... רמא תלתא ואתא תלתא ולא כלום הוא ... דרמא תלתא ואתא תלתא ופלגא ... ופלגא בשיתא פלגי מיא ולא כלום הוא6

דף עו.

א. הבודק את החבית להיות מפריש עליה תרומה והולך ואחר כך נמצאת חומץ ... כל ג' ימים הראשונים ודאי יין מכאן ואילך ספק

כבר התבאר במסכת קידושין דף עט. שמרתף מלא חביות של יין וכולן נגעו זה בזה¹, הבודק² חבית של יין³, להניחה להפרישה תרומה על אחרים⁴,

¹ כדי שייחשב מפריש מן המוקף. רמב"ן וריטב"א החדשות וחי' הר"ן גימין ל"א א' מאירי נדה ז. ובחביות פתוחות שאם היו סתומות הרי צריך לפתחן כנזכר רמב"ם תרומות פ"ג הי"ח
² רמב"ם הלכות תרומות פרק ה הלכה כד
³ כי כשמניח חבית יין להיות מפריש ממנה צריך לבדקה מתחלה אם היא חומץ או יין כגון שיפריש ממנה משהו ויטעום או שיטעום בריח. דרך אמונה שם רנה
⁴ וגם אם לא היה במרתף אלא הניח חבית להפריש על אחרים בתרומת מעשר שמותר שלא מן המוקף או בע"ש ועי"ט דמותר להרבה פוסקים לעשר שלא מן המוקף לכבוד שבת ויו"ט כנזכר ברמב"ם פ"ג הי"ז ובדרך אמונה שם ס"ק קמ"ו א"ג במקום שיכול לצאת מזה תקלה דמותר כרמב"ם פ"י ממעשר הי"י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

וקובע מקום כל פעם⁵ כגון בתחלה בתחתיתה ואח"כ בפירות הסמוכין להתרומה וכן בכל פעם, עד שתעשה כולה תרומה⁶, ויתננה לכהן, ולאחר זמן בדקה ומצאה חומץ⁷, מעת שבדקה תחלה עד ג' ימים ודאי יין⁸, וכל יין שחשב אותן הימים שהתרומה שלו בחבית זו, הרי הוא מתוקן, מכאן ואילך⁹ ספק¹⁰, וצריך להפריש ממנו על כל מה שהפריש, תרומה שנייה בלא ברכה¹¹. וי"א¹² שלאחר ג' ימים הוא ודאי חומץ שהעמיד טבל על חזקתו, ויכול לחזור ולהפריש בברכה כיון שיש רעותא לפנינו.

ב. ונל ריחיה חלא וטעמיה חמרא חמרא

לענין ברכת¹³ בורא פרי הגפן על היין, יין שריחו חומץ וטעמו יין¹⁴, עדיין שם יין עליו ולא נשתנית ברכתו. אבל אם טעמו חומץ ואפילו התחיל טעמו להתחמץ קצת עד שבני אדם נמנעין לשתותו מפני זה¹⁵, אף על פי שריחו

⁵ ירו' ספ"ג דחלה וכדי שלא יבטל ברוב מה"ת כשיתרבה התרומה ולא יוכל אח"כ להפריש מהן על חבית החייבת מה"ת והר"ן כתב בפסחים ק"ו שצריך שיקבע מקום בפיה או בשוליה אבל אם אמר לתוכה לא אמר כלום.

⁶ אבל קודם שנתמלא החבית אין חייב לתתה לכהן מיהו אם הכהן בא לבקש אפשר שצריך ליתן לו חלקו גם קודם שנתמלא. דרך אמונה שם רנט

⁷ אבל אם רק ריחו חומץ וטעמו יין דינו כיון. דרך אמונה שם רסא

⁸ שאילו הי' מתחיל להחמיץ אז ג' ימים קודם כבר ריחו חומץ וכיון שלא הרגיש בריח חומץ ע"כ שער ג' ימים עדיין הי' יין. דרך אמונה שם רסז

⁹ ואם מצא חומץ חלש מאד שבודאי לא נהי' מזמן מרובה שא"כ הי' חזק יותר א"צ לחוש אלא לזמן שיכול להחמיץ ולהיות עתה חומץ כזה ולא קודם

¹⁰ אפשר שאם נמצא חומץ חזק מאד אז ג' ימים האחרונים ודאי חומץ דאי לא החמיץ לפני ג' ימים אינו יכול להעשות חומץ חזק כזה.

¹¹ ודוקא על מה שעדיין קיים אבל על מה שנאכל א"צ להפריש שאינו מועיל כלום

¹² רשב"א נדה ב' ב' ורישב"א קדושין ע"ט א' [ובנדה הביא ב' דעות] ורשב"ץ בנדה שם וכולם תמהו על רבנו שפסק במקוה כרבנן שהוא ודאי וכאן פסק בר"ש שהוא ספק והביאו שיש פוסקים בשניהם כר"ש אבל הם הסכימו דבשניהם הלכה כחכמים וכן הרש"ם בספ"ג דתרומות תמה על רבנו ועי' במרכה"מ ובשעה"מ ובאבי עזרי מש"כ לתרץ קושייתם על רבנו.

¹³ שו"ע ונו"כ או"ח רד"ג ד

¹⁴ יין שהתחיל להתקלקל מטבעו שמתחלה מתקלקל ריחו ואח"כ טעמו. מ"ב שם כה

¹⁵ מ"ב שם כו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

יין מברכין עליו שהכל, שהכל הולך אחר הטעם. ואם החמיץ עד שאדם סולד משתייתו¹⁶. אינו מברך עליו כלל.

וכן לענין יין¹⁷ לקידוש ויין שטעמו חומץ אף על פי שריחו יין אין מקדשים עליו, אבל אם ידוע שטעמו יין אף על פי שריחו חומץ מברכים עליו בורא פרי הגפן ומקדשים עליו, שהכל הולך אחר הטעם. ומכל מקום מצוה מן המובחר לברור יין טוב לקדש עליו ולא ליקח אפילו מסתם יין שבמרתף כי שמא יהיה ריחו חומץ.

אולם אין¹⁸ מקדשים על היין שריחו רע אף על פי שלא נשתנה לחמיצות כלל אלא ריחו וטעמו יין, שמברכים עליו בורא פרי הגפן, רק שמסריח קצת¹⁹ מחמת שהיה בכלי מאוס²⁰, אף על פי כן (מלאכי א פסוק ח) הקריבוהו נא לפחתך הירצה או הישא פניך ואין מקדשים עליו²¹. כמו שיתבאר להלן דף צז: בעזה"ת

ג. המוכר חבית יין לחברו והחמיצה ... כל ג' ימים

הראשונים ברשות מוכר מכאן ואילך ברשות לוקח

י"א²² שהקונה יין והניחו בקנקניו של מוכר והחמיץ תוך ג' ימים, אפי' לא א"ל למקפה כלומר יין לצורך להטעים מאכל וליתן לתוך התבשיל אני מוכר לך²³, הרי הוא ברשות מוכר. אא"כ טלטלו ומנדרו על כתיפו. וי"א²⁴ שאם א"ל למקפה או לשתותו מעט מעט אני צריך מחזיר היין להמוכר, ואומר לו

¹⁶ כחומץ חזק שנתחמץ כ"כ שמבעבע כשמשליכין אותו על הארץ אבל בחומץ שאינו חזק כ"כ ודאי אית ליה הנאה מיניה ובעי ברוכי. מ"ב שם כד

¹⁷ שו"ע שם רעב ג מ"ב ט

¹⁸ שו"ע ונו"כ שם א

¹⁹ אם אין מסריח, רק שנקלט בו ריח אחר על ידי החבית, צריך עיון, ואולי דגם בזה שייך הקריבהו נא ונו". שער הציון שם ג ועיין בביאור הלכה שם ד"ה שריחו רע

²⁰ מ"ב שם ב

²¹ כתב רבינו דוד עראמה, על דברי הרמב"ם (הלכות שבת פכ"ט הי"ד). שנראה לו, שאם יין שריחו רע שהתערב ביין טוב, אם נתערב עד שהתבטל הריח מותר לקדש עליו. לפי זה גם יין מוסקט שבתחילת ייצורו ריחו סרוח מאד ואח"כ משתבח הריח, כשר לקידוש כיוון שעבר ריחו הרע. וכ"כ בשו"ת אור לציון ח"ב פ"ב הע' יז.

²² וזה ג"כ דעת הר"ן הובא בב"י בסי' זה. הי' רע"א שם ו

²³ ויין בזה צריך להיות טוב שלא יתקלקל בעמידתו זמן מרובה.

²⁴ שו"ע ונו"כ חו"מ רל ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

הרי יינד וקנקנד, ואם לא א"ל למקפה ולא לשתותו מעט מעט אינו יכול להחזיר²⁵, אם שהה יותר משיעור הרגיל לשתות סכום יין כזה במשך הזה אבל בלא"ה ההפסד על המוכר.

דף צו:

ד. חמרא אכתפא דמאריה שוואר

הקונה יינד²⁶ ועירה הלוקח את היין לתוך כליו והחמיץ אפילו מיד, ואף על פי שאמר לו לתבשיל אני צריך לו, ואפילו הקנקנים חדשים וטובים, אפילו לא טלטל הלוקח הקנקן על כתיפו כלל, אין המוכר חייב באחריותו שיאמר לו בליך גרם לו להחמיץ²⁷.

מיהו אם ידוע שדרך יינו להחמיץ²⁸, והוא אמר לו למקפה אני צריך, הרי זה מקח טעות וחוזר. אבל אם לא אמר לו למקפה, יכול המוכר לומר לו לא היה לך לשהותו²⁹.

ה. עבד רב יוסף עונדא כוזתיה דרב בשיכרא

אין דינים הנזכרים³⁰ רק ביין, אבל בשארי משקים כמו שכר אין זה טענה לומר היה לך לשתותו³¹, לפיכך המוכר חבית שכר לחבירו והחמיצה,

²⁵ שהיין תלוי במזל אדם טפי, לפיכך אפילו אם נמצאו חומץ תוך ג' ימים אין המוכר חייב באחריותו, שאנו אומרים יין היה כשקנאו ומזלו גרם לו שמייהר להחמיץ [והיינו דוקא בדהיה יכול לשתותו בתוך ג' יום אם היה שותה כדרכו. סמ"ע שם יג.]

²⁶ שו"ע ונו"כ שם ה

²⁷ שאמרינן מכת העירו שיערהו מקנקן המוכר לקנקן הלוקח הוא שגרם לו להתקלקל, וז"ש חמרא אכתפיה דמרא שוור, אינו רוצה לומר דוקא כשטלטלו על כתיפו, אלא כשנתעסק בו ע"י כתפים והן פועלים שסייעוהו לערות מחבית לחבית, וכן פירשוהו ר"ן [ב"ב צ"ו ע"ב ד"ה ושמואל והובא בב"י סעיף א'], וכן צ"ל לרי"ף [מ"ח ע"א מדפי הרי"ף] ורמב"ם [פ"ו ממכירה ה"ג] והרא"ש [ב"ב פ"ו סי' י"ב] ומור [סעיף א']. סמ"ע י

²⁸ פירוש, דרכו להחמיץ בשיהוי זמן מועט, כי כן היה בשנים שעברו. שם יא

²⁹ שם יב

³⁰ שו"ע ונו"כ שם ז

³¹ ולמה הלוקח דין יין משארי משקים משום דקבלה היא ביד רבותינו ז"ל דיין תלוי במזל הבעלים כמבואר להלן צח. וכן אמר הנביא חבקוק אף כי היין בוגד גבר יהיר ולא ינוה ולפיכך כשהשהה הלוקח את היין זמן הרבה יכול המוכר לומר מזלך גרם אבל כשלא השהה הרבה בע"כ דההפסד על המוכר אף דיכול להיות דמזלו של הלוקח גרם דהא על מנת כן מכר לו שישתה כדרך השותים ובשארי משקין לא שייך מזל דגברא. סמ"ע יג ערוה"ש ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

והחבית של המוכר אם החמיצה בתוך ג' ימים הראשונים הרי היא ברשות המוכר, אפילו אם טעמו והיה ריחו וטעמו שיכרא, מ"מ ודאי לא טעמו היטב. ומחזיר את הדמים. שבתוך ג' ימים כשהחמיץ הוא סימן מובהק שנתקלקל בבית המוכר³².

ואחר ג' ימים מכאן ואילך הדבר ספק, ובאחריות הלוקח, שאפילו לא נתן המעות חייב ליתן, כיון שטעמו והוי בסים אך אם לא טעמו אם עדיין לא נתן מעות א"צ ליתן כדין כל הספיקות.³³

ואם שינה מכלי לכלי³⁴ כגון שעירה לתוך קנקניו דינו בכל המשקין³⁵ כיון. שאם החמיץ אפילו מיד, ואף על פי שאמר לו לתבשיל אני צריך לו, ואפילו הקנקנים חדשים וטובים, אפילו לא טלטל הלוקח הקנקן על כתיפו כלל, אין המוכר חייב באחריותו שיאמר לו בליך גרם לו להחמיץ³⁶.

מיהו אם ידוע שדרך משקאותיו להחמיץ³⁷, והוא אמר לו למקפה אני צריך, הרי זה מקח טעות וחוזר. אבל אם לא אמר לו למקפה, יכול המוכר לומר לו לא היה לך לשהותו³⁸.

ו. אחד שכר תמרים ואחד שכר שעורים ואחד שמרי יין מברכין עליהם שהכל נהיה בדברו

³² משום דבפחות מג' ימים אינו יכול להחמיץ ואף שהיה עדיין שכר בטעמו מ"מ מקח טעות הוא דלאו אשכר כזה נותנים דמים ולכן צריך המוכר להחזיר הדמים

³³ ולא דמי למבא דסימן רכ"ד [סעיף ב'] דאפילו אם לא נתן מעות דצריך ליתן, דשאני הכא דשכר עומד להחמיץ ואין לו חזקה, משא"כ בהמה דאית לה חזקה בריאות. [סמ"ע סק"ד]. ערה"ש שם ד רמ"א שם י

³⁵ ואף שהטור כתב זה בשכר לאו דוקא שכר דה"ה כל שארי משקין לבד מיין

³⁶ שאמרינן מכח העירוני שעירהו מקנקן המוכר לקנקן הלוקח הוא שגרם לו להתקלקל, וז"ש חמרא אכתפיה דמרא שוור, אינו רוצה לומר דוקא כשטלטלו על כתיפו, אלא כשנתעסק בו ע"י כתפים והן פועלים שסייעוהו לערות מחבית לחבית, וכן פירשוהו ר"ן [ב"ב צ"ו ע"ב ד"ה ושמואל והובא בב"י סעיף א'], וכן צ"ל לרי"ף [מ"ח ע"א מדפי הרי"ף] ורמב"ם [פ"ו ממכירה ה"ג] והרא"ש [ב"ב פ"ו סי' י"ב] ומור [סעיף א']. סמ"ע י

³⁷ פירוש, דרכו להחמיץ בשיהוי זמן מועט, כי כן היה בשנים שעברו. שם יא

³⁸ שם יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

שכר תמרים³⁹ ושכר שעורים ומי שעורין שמבשלין לחולה הואיל והוא צלול ועומד לשתייה⁴⁰, אינו נחשב בכלל תבשיל של ה' מיני דגן שיברך בורא מיני מזונות⁴¹ ואינו עדיף מכל המשקין היוצאין מכל מיני פירות ומברכין עליהם שהכל.

ז. שמרים ... רמא תלתא ואתא ארבעה חמרא הוא ... רמא תלתא ואתא תלתא ולא כלום הוא ... דרמא תלתא ואתא תלתא ופלגא ... ופלגא בשיתא פלגי מיא ולא כלום הוא

שמרי יין⁴² שבמשמרת⁴³ שנתן עליהם מים ג' מדות, ויצא מהם ד' שנתמצה לתוכם מדה אחת יין מהשמרים, הרי זה כיון מזוג, שכן היה דרך מזיגת היין בימי חכמי התלמוד שהיו יינותיהם חזקים למזוגו בג' חלקים מים, ולפיכך מברכים עליו בורא פרי הגפן.

ואם יצא פחות מד' אף על פי שיש בהם טעם יין קיוהא בעלמא הוא ואין מברכין עליו אלא שהכל.

ויינות שלנו שאינם חזקים כל כך משערים בשיעור מזיגת היין שבאותו מקום ואם יצא פחות מזה מברך שהכל⁴⁴.

³⁹ שו"ע ונו"כ או"ח רל א

⁴⁰ משמע בתוספות דף ל"ח ד"ה האי דאפילו יש בהן כזית בכדי אכילת פרס ג"כ לא מברכין עליה אלא שהכל ג"כ. מ"ב שם טז

⁴¹ מ"ב שם טז

⁴² שו"ע ונו"כ שם ה

⁴³ מיירי בשמרים של ענבים שדרכו אותן שנעשה בלי תערובות מים אבל ביין צמוקים שלנו שנשרה מתחלה הצמוקים עם מים א"כ גם בלחלוחית יין שיש בהשמרים מעורב מתחלתו הרבה מים וכשנותן עוד מים בודאי נתבטל כח היין שהיה בו תחלה. מ"ב שם כח

⁴⁴ ברמ"א כתב בשם האגור ובלבד שלא יהא היין אחד מששה במים, כי אז ודאי בטל ועיין במ"ב לא שדברי הג"ה אין לו ביאור דהמחבר הלא בא להחמיר דביינות שלנו לא סגי שיהיה רק רביעית יין ואפילו אם הדרך באותו מקום לעשות מזיגה גדולה הלא פחות מרביעית יין בודאי לא מהני אפילו ביינות שלהם שהיו חזקים ומהרמ"א משמע דמהני עד קרוב לששה חלקים מים ובאמת דדברי האגור לא קאי על שמרים דבשמרים השיעור כמו שכתב המחבר והוא מיירי ביין ענבים גופא כשמזוגו עם מים דעד קרוב לששה שם יין עליו וכנ"ל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

אבל שמרים שלא נתן עליהם מים אין היוצא מהם נחשב כקיוהא בעלמא, אלא יין גמור הוא ומברכים עליו בורא פרי הגפן. וכן אם מציץ היין מתוכם⁴⁵, מברך בורא פרי הגפן.

ודוקא בשמרים ומשום שלחלוחית יין שיש בהן אינו חשוב כ"כ. אבל יין גופא שיצא מדריכת ענבים אם שפך עליהם מים אפי' יותר משלשה חלקי' עד קרוב לששה, ג"כ יין גמור הוא אולם צריך רק שיהיה בו טעם וריח⁴⁶ יין, שראוי לשתייה ע"י מזיגה זו ודרך בני אדם לשותותו במקום יין ע"י מזיגה זו⁴⁷, דאל"ה אמרינן דבטלה דעתו אצל כל אדם⁴⁸. ומנהג קהילות ספרד⁴⁹ שבזמננו שהיינות אינם חזקים יש להקפיד שלא לערב מים יותר מרוב נגד היין, ואפילו בשעת הדחק שאין לו כי אם מעט יין, לא יערב בו רוב מים. ויש מפוסקי אשכנז שחששו שלא לערב אפילו מיעוט מים⁵⁰. ויש שהקילו בשעת הדחק עד ששה חלקים.

ואם הוא יותר מאחד בששה במים הרי הוא בטל וברכתו שהכל אפילו יש בו טעם יין⁵¹.

י"א⁵² שבמיץ ענבים אין לערבב בו מים אפילו פחות מרוב, ויש חולקים⁵³ וסוברים שאף במיץ ענבים אפשר להוסיף בו מים כל שהמיץ ענבים רוב נגד המים.

⁴⁵ אולם שמה אותם גופא ועל אף שיש בהם לחלוחית יין אינו מברך בפ"ג. דשמרים אזוקי מזיק. מ"ב שם כז ועיין שעה"צ כא

⁴⁶ מ"ב שם לב

⁴⁷ מיירי ג"כ ביין חי שנעשה מתחלה בלי תערובת מים ולכך ראוי שיתוסף עליו אח"כ הרבה מים ויהיה שם יין עליו אבל ביין צמוקים שלנו שנתערב מתחלה הצמוקים בהרבה מים אין שייך כלל אח"כ מזיגה כזו ואפילו פחות מזה מתבטל שם יין. מ"ב שם

⁴⁸ מ"ב שם כט

⁴⁹ וכן הוא בפ"ג (א"א סקט"ז) שו"ת אור לציון ח"ב פ"כ אות י"ח ושו"ת חזון עובדיה ח"א מהדר"ב סי' ו' אות ב' עפ"י הרבה פוסקים ספרדים.

⁵⁰ בא"ר סק"י וערוה"ש סעי' י"ג, ובאורחות רבנו ח"ג עמ' רכ"א מביא בשם החזו"א זצ"ל שאמר לו שביינות שלנו אפשר להוסיף עד שליש מים ולברך בופה"ג ועל הגפן.

⁵¹ ואף דבעלמא קי"ל טעם כעיקר דאורייתא הכא לא חשיב טעם דקיוהא בעלמא דמי. מ"ב שם לג ממנן אברהם בשם מהר"ל

⁵² מנחת שלמה להגרש"ז אויערבך זצ"ל סי' ד' וסי' וזאת הברכה פ"ב בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל.

⁵³ שו"ת מנח"י ח"ה סי' י"ד, שו"ת אור לציון שם, ועב"פ עד שליש מים ודאי שפיר דמי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

מיץ ענבים משוחזר⁵⁴, אם ידוע שלא הוסיפו מים יותר מכפי הכמות של המיץ ענבים בצורתו הטבעית ברכתו למנהג קהילות אשכנז, בורא פרי הגפן⁵⁵, אולם ספק ברכות הוא⁵⁶, כיון שקשה לשער את כמות המים שהוסיפו עליו.

⁵⁴ הוא מיץ ענבים שממעמים ע"י אידוי את המיץ עד שנשאר תמצית שהוא רק אחד מחמשה ממה שהיה קודם, ולאחר זמן כשזה כבר מיועד למכירה מוסיפים עליהם מים עוד ארבע חמישיות כשיעור שהיה קודם וגם הטעם חוזר להיות כמעט כמו שהיה מקודם. אולם מיץ ענבים משוחזר, שהיה מצוי לפני כמה עשרות שנים, שמייבשים את המיץ ענבים עד שנעשה אבקה, ולאחר מכן מערבים אבקה זו במים. לענין זה הכריעו הפוסקים שברכתו שהכל נהיה בדברו ואינו יין כלל, שאינו אלא כעין מים ממותקים .

⁵⁵ שו"ת מנח"י ח"ח סי' י"ד, ועיין מש"ב עוד בזה בח"ט סי' י"ז, ועיי"ש שהיה מורה ליתר שאת שיוסיפו בו עוד איזה כמות של יין רגיל.

⁵⁶ עיי"ש דיש לחשוש לספק בברכה אחרונה דאפשר שאין המים מצטרפין למיץ ענבים לשיעור רביעית, ושאני מיין שעירבו בו מים שהיין רגיל במזיגה ודרכו בכך והמים משלימים טעם היין, ובמנחת שלמה סי' ד' מוסיף עוד לחזק הפקפוק והספק על עצם מהילת מים במיץ ענבים דדברי הרמ"א אמורים דווקא ביין, ואף בנידון דידן שמיץ הענבים מרוכז, מ"מ יש להבדיל בין המים הטבעיים שהיו בו לבין מה שמוסיפים מים רגילים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

